Ն. 1840 — 1882 ՅՈՒՆՎԱՐ 2 ՃՈՒՄԱՆԱ ԻՐԹԼԻԻ — 22 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ — ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՅՈՒՆՎԱՐ 14 ՃՈՒՄԱՆԱ ԻՐԹԼԻԻ — Ն. 4840

Մասնաւոր Թերթ

ՄԻՈՆԱՏԻՍ ԷՐՃԻԵԱՆ

ՏԻԱԲԼԱՐ

Իսթանպոլ իչին սէնէլիկ մէհիա 10
Ալիքը այ՝ » 5
Իւշ » » 3

Թաշրալար իչին մէհիտիէ 10
Ալիքը այ՝ » 5
Բօսքա իւէրէքի պիւէ՝այիա տիր-

ԻԼԱՆԼԱՐ

Զիրինեի տէֆա իչին սաքիրը 3 ղրշ
Իքինեի » » » 2 ղրշ
Իւչիւնեիւ » » » 1 ղրշ

30 ՓԱՐԱ

Իլան սրբասընա գօնուլուսան իլանաք ու իխթարամը սաքիրը 5 ղրշ

Մէքթուպլար Կ. Յ. Փանոսեան խմինէ եաղըլըր

Իսթանպոլտա, Գալաթասա Բէնիչէնպիհ-պազարընտա Իրսի խանընտա Ն. 41։

30 ՓԱՐԱ

՝Ի ՄԻՈՆԱՏԻՍ ԷՐՃԻԵԱՆ

ԱՐԹՈՒՆ ՀԱՅԱՍ

Բէթէրսպուրկ, 12 յունվ.

Ռուսիա իմբէրաթօրու հաղրէթլէրի, ջէնտի խաթթը տէսթի իլէ եաղրպ, վէ ժէնէրալ Ինեաթիէֆէ կէօնտէրտիկի պիր մէքթուպտա, հագրնտա էմիեէ թի քեամիլէսի օջտուղունու պէեան իլէմիշ տիր։

Սոֆիա, 12 յունվ.

Շուրայի տէվլէթ գաթիեէն թէչքիւլ իլէտի, շուրաեի մէգիսիրլ միւնթէխիպ, ազա միւսիւ Իգոնոֆֆ, միւսիւ Կրագոֆ, Պալապանոֆ, Զերեօվիչ, Թէոտորոֆ, Տասգալոֆ։ Տէրպէնոֆ, վէ Պուրմոֆ, վէ բրէնա Թարաֆընտան ինթիխապ օլունմուշ տէորթ ազա Սէհուֆոֆ Թիսէֆ, Միխալովպի, հաէի Մէհմէտ Ալի էֆէնտիտէն միւրէքքէպ օլաեագ տը։

Շուրայի իմարէթին ըրեաէթինէ տոգթր Իգոնոֆֆ վէ միւսիւ Կրագոֆ, ըրեաէթ վէքեալէթինէ թայէին օլունմուշլար տը։

Տախիլեէ միւտիրիէթի, վէքեալէթինտէ պուլունմուշ օլան միրալայ Բամ Ն. կէնին եէրինէ, միւսիւ Նաչօվիչ տախիլիեէ միւտիրի թայէին օլունմուշ տուր։

Փարիս, 12 յունվար

Հիւքիւմէթ, եօլճուլարը իչին եիւզտէ էլլի վէ էշեա իչուն եիւզտէ եկիրմի տէրլէճէսինտէ պիր թէնզիլ իթմէյէրինի, տէմիր եօլլար գումբանեալարընտան թէտէպ իլէմիշ տիր։

Գանունու էասինին թաատիլաթը իչին լազըմ կէլէն լայիհաեր, միւսիւ Կամպէթթա, ճումանա իրթէսի կիւնիւ մէճլիսի ռէմումիէեէ թազտիմ իլէեէճէք տիր։

Պէրլին, 12 յունվար

Պու կիւն, մէճլիսի մէպուսանտա, Գաթոլիք բաբասլարընդն ալէյհինտէ պուլունան պիր դիզմանամէ իւզրէ միւսիւ Վինտհօրս թարաֆընտան իսիլէն թէքլիֆ գապուլ օլունմուշ տուր։

Հիւքիւմէթ, պու պապտէ ասլա գաբուլմամըշ տը։

ՏԱԽԻԼԻՍԷ

Պու կիւնքի Վ.ագրթին պէեանընա էմրլրէն, Ալմանեա ժանտարմաը ուսուլու իւզէրէ, Օսմանը ժանտարմալարընը իսլահ իչին, Վէթէնտօրֆ պէյ իլէ, Կօշէր վէ Պէրիմրամ էֆէնտիլէրտէն միւրէքքէպ օլարագ պիր գոմիսիոն թէշէքքիւլ իթմէք իւզէրէ իմիշ։

Մուգատէմա ժանտարմա խալահթը իչին պիր թագըմ ինկիլիզ գապէթանը ճէլպ իտիլմիշ իտի։

Պու զապթանրն գոնթրանթօլարը գարիպէն խիթամ պուլմագ իւզէրէ օրուպ, արթըգ թէճամա օլունմաեաճագ տը։

Պէյրը բաշա միսիէնա տը։

Սիվասա պիր սատթ մէսաֆէսի օլան Բէրքինէք գարիէսի էհալիսինտէն վէ էրմէնի գամ օլիք միլէթինտէն Իքնատիոս վէ Պօղոս վէ Միքայէլ նամ իւչ նէֆէր չագիրէր թէպարի ճամէ իլէսիրլերի վէ միսէլլահ հալտէ Սիֆէ պէյի նամ մահէլլաէ գամթը թարիգ իտէրէք, երինէ պիր էրմէնիյի սոյմուշ օլուգլարընը թահրիրի նուֆուս մէէմուրիյէթինտէն ավտէթ իթմէքտէ օլան սատրերի շահանէ գօլ ադաբ թարաֆընտան կէօրիւլմէսի իւզէրինէ էշգբեաեր մէրգումէ ֆիրարա թէսաատի իթմէյէրիյլէ, միւսիւլէ յէ գօլ ադաբը մայլթի սէվճուսէսիյլէ պունլարը թագիպ իթմիկինտէ, էշգբեաեը մ'ըգումէ սիրահ չէքմէկէ գըյամ իլէսիրլերի սրրատա, գուրա մէէմուրիյէթիյլէ Խաֆիզ գուսաբնա կիթմէքտէ օլան միրասլէյ Ահմէտ պէյ թէսատուֆ իտէրէք, մէվճուտ մայէթի պուլունան սիւվարի ասաքիրի շահանէ իլէ տէրտէսթ իթտիրիլէրէք Սիվասա կէօնտէրիլմիշ տիր։ Սկզ...

—

Տիւնքի ճումատա կիւնիւ սատթ սօղուզ պուչուգ գարարլարընտա Փիւշիւք Մուսթաֆա բաշա ճիվարընտա, ախշամ պիր խանէտէն սատթէշ զուհուր իտէրէք, տէօրթ պագ խանէ միւ հիթէրէք օլտուղու հալտէ պատարրրլմըշ տը։

—

Մէլանիք վիլաեէթի տախիլինտէ Այնօրոզ թարաֆլարընա մէէմուրիյէթի մախսուսէ իլէ ադիմէթ իթմիշ օլան հարպիյէ նէզարէթի ճէիլէսի թէֆթիշի լէվազիմ տայիրէսի ազասընտան Բէշիա պէյ իլէ Մուսթաֆա էֆէնտի, իքմալը մէէմուրիյէթլէ պու քէրրէ Տէրիսաատէթ կէլմիշ տիր։

Օլ թարաֆճա իթտիրլէրի թահզիրատի նէթիճէսի օլարագ, միսմարիկ յէրիմա մուգատամա եազրլարպը վէճհ իւզրէ, Այնօրոզ վէ Քէսէնտէրէ վէ սայիր պագը գարիյէլէրէ խախալ օլունմուշ պիր չօգ պարաթի վէ թիֆէնք մէյատանա չագ արարպ լարը կիպի, էհալիի միթեեյի իլգիալ վէ օրտարճա ասայիշի իմալէ սոյ իտէն պիր թազը հշխասը մուզիրէյի տէյտէսթ իտէրէք, պունլարդն տրագը ֆասիսէ ատհագընտան օտուղլարը, ինտէլ իթթիհատ իդարարլարը յա թէպէյեեն իթմէսի իւզէրինէ, մուհաքէմէլէրինին իճրա վէ ճէզալարընը թայեինի իչին, Սէլանիք տիվանը հարպնա թէսլիմ էյլէմիշլէր տիր։

Էհալիյի միթիյէ իսէ, պարիյէլէրինատէն պու մագալէ էրզուագը ֆէսատը տէֆ, վէ պու վէսիլէ իլէ պիր գամ ատհա տայիշին իտէ իտիրէսինատէն տօրաեը, մէրճէի ալիեէյէ թէլէկրաֆլա պէեան իթմիշլէր տիր։ (Վ.-ԷԷՌ)

—

Զուհուր Էսքիֆընտան պիր Բուլմ տէլիգանլըը, գարաշընա, երլ պաշը մբնամ գէթիյլէ թէպրիք կիթմէք իչին գէօրիւտէն հարէքէթ իտէն սէքիզ նումէրօրու վաբօրուն սատթ 4 տէ իտէն բօսթանսընա եէթիշմէք ճահար իլէ, վաբօրու մէզգիրուն տատի հարէքէթի էնտաբնտա պիր թէսատուֆ գէշտան սթրար իքէն քէնտինի թուխտուրամայրպ, թէնթէքօլ տէմիրլէրինատէն եարը պէրինատէն աշաղը սարը գարպ, պիչարէնին պէօյուրէրի էգիրիպ, միւթէսարէն վէֆամ իտէր։

—

Էվէլքի ախշամ իւզէրինէ, սատթ ոն պիր պուչուգ բատաէլէրինատէ, Զարշամպատա սօղագ իշէրիսինատէ կիթմէքտէ պուլունան Արնավուտ խօճա ամիէքլէ մնարուֆ պիր զաթը, գամա իլէ պիր ինքի եէրինատէն, պիրիսի ճէրհ իտիպ, տէրհալ մէճբուհ վէֆամ իթմիշ։ Վէ իւզէրինատէ պուլունան սատթերը ալբպ սավուշմուշ, վէ տէրագատ քէյֆիեէթ օլ ճիվար գարագոյլանատէսինէ խապէր վիրիլէրէք, ճանիի մէրգումէ թէհարի օլունմագտա իտուկի խապէր ալընմըշ տը։

—

Ճիմատա կիճէսի, սատթ եէտի գարարլարընտա, Պէյօղլունատա, Այնալը չէշմէտէ էրմէնի միլլէթինտէն մնթպատաճը Արթինին մութասարրրֆ օլտուղու, մէ Ֆրանսա տէվլէթի թէպատասընտան մէ զաղէթաճը էնտաֆընտան Բիրօլէճի նամ քիմէանէնին միւսթէճիր պուլունտուղու քեարկիր խանէսինատէն սթէշ զուհուր իտէրէք, պիր թարաֆա սիրատէթ իթմէքտէն մէզքիւր խանէ միւհիթէրէք օլտուղու հալտէ պատարրրլմըշ տը։

—

Գուրիէ ա'Օրիանատա կէօրիւլտիւ. Պէյօղլու բօլիսինատէն տայիմա շիքայէթ օլունմագտա տը։ Սարիդ էֆէնտիէր, բօլիս մէէմուրիյէնին միւսատէսինատէն պիլ խթիֆատէ Մենուդ (Բումարբն) կիւնլերինատէ խայրճա իշիւ զարրդ կէօսթէրմիշլէր տիր։

Մէրգուման, Պէյօղլունատա, տօղրու եօլտա, Տէլլա-Մուտա էճզախանէսի եանընտա քեային պիր թիմթիմնճիս վէ սարրաֆ տիքքեանընտա կիրէրէք, եէթմիշ լիրա գատար պուլտուգլարը մէպլաղը աշրրմբշլար տը։ Մէգրիր տիքքեանըն գարշբսընտա պուլունան գահվէ, շու սիրգահ իճրա օլտուղու սըրատա, աշրդ օլտպ, ալաթուրգա չարդը տախի իճրայը ահէնք իթմէքտէ իմիշ։ Եիրբէնէ եօգտուր քի, պու արատա հիչ պիր զարարիյէ, եախատ պէքթի ճիվարատա եօղ իմիշ։

ԹՐՕԱՏ ՇԱՐԱՊԸ

Գալաթատա, միլլէթի էրմէնիեան Ս. Լուսաւորիչ քիլիսէսի դարուսու գարշբսընտա վագը 21 նիւմէրօլու Բումճա Նէօլօղոս զարէթատը մնթպատասը ալիքնտա միւսիւ Մանուսոս վէ գումբանեատը մնգազասընտա նէֆիս Թրօատ շարապլարը պուլունմագտա օլուպ, վէ մէզգիր շարապլարը իսթիմալ իթմէքտէ օլանլար իզհարը մէճմուհիյէթէ իթմէքտէ օլտուղունատա, էօյլէ պիր թազըմ հիլլէլի վէ եարմա շարապլարա ալատանմագ իսթէմէմէէն զաթլարը, մէզգիր մաղազատա թէշրիֆլէրի տավէթ օլունուր։

ԲԱԶԱՐԼԸԳ ԵՕԳ

ԻԲԻ ՊԻԻՑԻԻՔ ՏԷԲՕԶԻԹ ԲԱՐԻՍԻՆ

Մահմուտ-բաշա պաշընտա, պէօրէքճի տիւքքեանը իթթիխալինտէ, 200 նիւմէրօլու մնղազատ, վէ քէզալիք Մահմուտ-բաշա պաշընտա, Թարագճըլար սօղ ադը զարշբսընտա վագը 301 նիւմէրօլու մէրտիվէնլի մնղազատ, Բարիսին սոն մնատալարընտան օլարագ, հէր ճիւս հազրը էսմապլար, կէրէք թօրատան, վէ կէրէք թանէ իլէ սատթրը եիւզէ 40 էքսիկինէ։ Թօրատան ատան եօլճուլար, հէր պիր վէճհ իլէ խաշնուտա օլաճագ լար տը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Գու կիւնքի չըգան Հայրենիքտէ օդուտուգ.

Խարիճիյէ նազրը Ասիմ բաշա հազրէթլէրի իլէ, միսմէէշա Արթին էֆէնտի հազրէթլէրի սապը ճէտիտա միւնասէպէթիյլէ քարի տր վիղիթլէրինի Ս. Պատրիարք Հայր հազրէթլէրինէ կէօնտէրմիշլէր տիր։

* * *

Ս. Պատրիարք Հայր հազրէթլէրի Մայր եկեղեցիտէ պատարագ իթմէք թէքլիֆինի գապուլ իթմէմիշ տիր։

* * *

Միլլէթիմիզ բուհպան վէ միւթէհայեիզանը իլէ, Բաթրիգխանէ մէմուրիյնի ըէսմիյէսի Ս. Պատրիարք Հայր հազրէթլէրինէ կիտէրէք, սալը ճէտիտի թէպրիք իթմիշլէր տիր։

* * *

Գունատան ադէմ զազէթալարտա իլան օլունտուղու վէճհ իւզէրէ, Տէրսաատէթատ օլան թէվէլլիս տաթ վէ վէֆիյատ իլէ թէզէվվիճաթ իչին ուսուլու գայա իճրա օլունաճագ օլտուղունատան, պու տէֆա Պապը Ալի Բաթրիգխանէսիդէ պիր թահրիրաթը ըէսմիյէ կէօնտէրէրէք տէեօր քի, պունտան պէօյլէ Իսթանպոլ Հայլարընտա վագը օլան վէլատէթ վէ վէֆիյատ վէ թէզէվվիճաթըն գայրընը մահէլլէ մբխթարընը իրսալ իչին իգթիզա խանէն թէսապիրէ թէչէպպիս էյլէրին։

Թահրիրաթը մէգքիւրէսէն միւնֆէհիմ օլտուղու վէճհ իւզէրէ, Բաթրիգխանէ թարաֆընտան վիրիլէճէք պուակ իզնէլէրի մէգքիւրմբխթարընը թարաֆընտան թասսիդ օլունտուգտան սոնրա, իճրա օլունտուգ տը։

* * *

Տիւնքի կիւն Մայր եկեղեցի Ա. ուգերէցի Տ. Սարգիս Հայր իլէ, Թաղ. խորհուրդ ադալարը, Խասքէօյէ, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայր հազրէթլէրի նէդտինէ կիտէրէք, Ս. Մենուդ եօրթուսու միւնասէպէթիյլէ, քիլիսայը մէգքիւրէսէ դատատը չէրիֆ թազտիմէ հիմմէթլէրինի ըէճա իթթիխրլէրինի Հայրենիքի եաղըեօր։

ՏՓԽԻՍԻ ՀԱՅՈՑ ԹԱՏՐՈՆԸ

Ձեր օրագրի էջերուն մէջ քանիցս խօսած և ապացուցած էք թէ՝ ո՞ր աստիճան հասարակաց կարծեաց գոյութիւնը մի անհրաժեշտ պիտոյք է ազգին գործիչներն իրենց պարտաւորութեանց հաւատարիմ պահելու համար։ Քարոզեր է՛ք միշտ որ պէտք է հասարակութիւնը հսկէ անընդհատ որ իր ընտրածներն պաշտօնային ղեղմանց անկարող գտնուին, փոսոր, բուած է՛ք, ամեն օգտակար հասատատութեան կործանման պատճառք, գրեթէ միշտ, այդ հսկողութեան պակասութիւնն է եղեր։

Այս սկզբունքի ճշմարտութիւնն միւսանգամ ևս կարող է հաստատել յետադայ դէպքը որ իմացանք Տփխիսէն արժանահաւատ անձերէ։

Տփխիս մի ազգային թատրոն ունի երեք տարիէ ի վեր։ Մշտական մի խումբ կանոնաւոր ներկայացումներ կուտայ անդ, և դժուար չէ հաւատալ թէ այդ հասատատութիւնը կաշուած է մի մեծ մղում տալու Հայ հասարակութեան կրթութեան և ազգային լեզուին ընդհանրանալուն։ Մի յանձնախումբ, որ ժողովուրդը կընտրէ ամեն տարի, Հայ թատրոնի հոգը առանձնած է իր հաւաքական պատասխանատուութեանը ներքև։

Ինչպէս ամեն հայաբնակ կեդրոնները, նոյնպէս և Տփխիսի մէջ մի խումբ մարդիկ կան որ ամեն ազգային գործերու մէջ կը ջանան գտնուիլ. ոմանք իրենց անցեալը մուռացնել տալու և ոմանք որ և է շահու կամ փառասիրութեան համար։ Տփխիսի թատերական յանձնախումբի մէջն ալ յաճողեր էին միշտ ապրդիլ այդ անհոգութեամբ կաշուած անձերէն երեք պարոններ, ժողովրդէն կուրսէն ընտրուած, որք միանգամայն ուելի ճարպիկ և ժիրաջան ձեւանալով, տակաւ առ տակաւ թատրոնին բացարձակ տէր և իշխանն դարձեր էին, դժգոհ ընելով ժողովուրդը, խաղերուն ձախող ընտրութեան մասին, դժգոհ ընելով միանգամայն և դերասանական խումբը, որու ընտրեալ մասը, ինչպէս յայտնի է։ Պոլիսէն կընտրուի ամեն տարի։

Այդ երեք պարոններն, որք են Ն. Ա., Ա. Ե. և Մ., կատարեալ բռնաւորներ եղեր էին թատրոնի մէջ, գլխաւորապէս Պոլսեցի դերասաններուն նկատմամբ, զորս ամեն տեսակ չլացուցիչ խոտուումներով կապրէին վերջը, ի շնորհս իրենց [illegible] ազդեցութեան, ամ[illegible] զոյ գործածած են իրենց[illegible] եղողներուն Տփխիսի կ[illegible] տանների ընելու համար[illegible]

Փակելով գայնս իր[illegible] եաև շրջանին մէջ [illegible] պատուաւորագ[illegible] հանելու կը փառասիրեր[illegible] բանը, տօրինելով ըստ ք[illegible] դերասանի կամ դե[illegible] շահը կամ ճաշակը, [illegible] կամ անկումը։

Սոքա [illegible] կեանքի ջերմ սիրա[illegible] թէ կը փափաքին եղեր մնասուն՝ օգուտ քաղել թատերական խումբին իսկական մասին վրայ ունեցած ազդեցութենէն։ Զգիտեմք ո՞ր աստիճան ոգա այս միտումն յաջողութեամբ պսակուեր է մինչև ցայժմ, թէպէտ կը պատմեն որ այդ օրիորդներէն գոնէ երկուքն չեն կարողացեր տնօրինութեան այսմանուսր պահանջեանց դիմադրութիւն ընել։ Սակայն ստոյգն այն է որ մին ի նոցանէ անցեալ տարի ամեն հայածանք և թշնամանք յանձն առնելով ապաստարեր է նոցա այպանելի վարմունքին դէմ և նախապատիւ սեպեր է դառնալ իր հայրենիքը այնչափ աղքատ ոչչափ իր Պոլսէն մեկնած ժամանակը։ Իսկ այս տարի, մի Պոլսեցի դերասանուհի, որ Հայ թատերաբեմին պարծանքն է և որու առաքինի կեանքը մեր Տփխիսի արհեստակիցները մեզ նման գնահատել են առաջին օրուընէ, Տիկին Հ. Գ. բացագանչեր է արդարացի ցասմամբ թէ յետին սրիկային անգամ ներելի չէ շփոթել մի պարկեշտ մայր, մի կատարեալ արդիւդ այն արարածներուն հետ՝ որք բեմին նախատինք և եթ կարող են բերել։ Սարա ույժգին բողոքին վրայ, Գ. Սենեքերիմ Արծրունի, որ յանձնախումբին անդամներէն մին է թէպէտ, բայց իր անձնական զբաղմանց պատճառաւ չէ կարող մօտէն հսկել թատրոնին ներքին բարեկարգութեան վրայ, պաշտպան կեցեր է նախատուած տիկնոջ և յիշեալ պարոններուն անմիջական հրաժարականը պահանջեր է, ուելի ուժգին միջոցներու դիմել տիպուած չլալու համար։ Մի և նոյն ժամանակ ժողովուրդն

իմանալով եղելութիւնն և չափազանց յուզեալ՝ իսկոյն Ն. Ա. ին թատրոնի յարկէն արտաքսումը պահանջեր է բարձրաձայն, մի ներկայացման ատեն, և բաւարարութիւն ստացեր է անմիջապէս, մինչդեռ համակրական և յարգանաց ցոյցեր ըրեր է ինչպաստ մեր հայրենակից դերասանուհին։ Այսպէսով ահա ժողովուրդն, իր իրաւանց վրայ յեցեալ, վերջ է դրեր մի չուայտաբարոյ անօրինութեան գայթակղելի ա. բարքներուն։

Այս միջադէպ լոկ տեղական մի կարևորութիւն ունի թէպէտ, բայց, ինչպէս ըսինք, հասարակաց կարծիքին փրկարար ազդեցութեան մի յայտնի ապացոյց է։ Ժողովո՛ւրդն իր ազգու ձայնովը պէտք է ստիպէ հեռանալ ընդհանրութեան դործէրէ այն անձն անպատկառ և խարդախ արարածներն որք ազգասիրական դիմակով գործիչի դեր ա. ռած են ազգին մէջ։

Ցիշեալ պարագային մէջ ամեն գովեստի արժանի է ուրեմն Տքթ. Խիսի ողջամիտ Հայ հասարակութիւնը որ նախանձախնդիր եղաւ իւր այս ազգային հասատատութեան միշտ նուիրական մնալուն և յայտնեց թէ թատրոնն ազգին իբրև մի դպրոցը կընկատե, ո՛չ թէ դայթակղութեան ապարանքը։ Կը շնորհաւորենք մեր հայրենակից ազնիւ տիկինը որ հրապարակաւ ապտակելով չուայտութիւնը մի անգամ ևս ցոյց տուաւ ամենուն թէ առաքինութիւնը նոյն իսկ թատերական վարագոյրին ետևն հարկ է որ տի. [illegible]պետ։ Շնորհաւորութեան ար. [illegible]է նաև յարգելի Պ. Սենե. [illegible], որ անվեհեր փատատ. [illegible]անգներ մի պանդուխտ [illegible]ն և Ժողովրդեան ար. [illegible]ինանքներն պաշտպա. [illegible] Հայ թ[illegible]սպէս արգիլուեր [illegible]տրոնին անկու. [illegible]նակէր նա մեծ անխիղճ, [illegible] ամեն բարոյականու. [illegible] անձանց ձեռքերուն

* * *

[illegible]ՅԱՆ ՄԷՔԹՈՒՊ

(Տէ՛ն+է Նէ՛-ԻԷԴՊԷՆ պոէԷյեէ)

Իլիմ ու Թէրպիյէ զիհն մատեանի նէ տէրէճէ օլտուզունու անլամադ պալէատէ զիքրինի իթտիյիմ ղաթԷլ զիւեիւմէրէրին սահիպէրի նէզտինտէ բուլ դատար իթիպարը եօգ, հէր եէրտէ էյան պաքի օլտուղու կիպի պուրատա տախի բէտէր ու մատէրլեր էվլատլարընդն սինին սէպավէթլէրինի պիհուտէ մէշղուլյեէթլէրէ սարֆ իթտիրմէքլիք ուսուլ ու դանունունա բէք ա. շուրի տէրէճէ բայէթ օլունմադտէ, չէօյլէ քի պու կիւն թէյզէն էվինտէն շունու կէթիր եարբն պաղչէեէ կիւպրէ թաշը օ՛ պիրիսի կիւն լէյէնիմի հէմամէ կէօթիւր կէթիր, էն ֆէնասը, եաղբն իւշ տէօրթ այլարընը ֆուգարէլէր նէ իսէ, հէլե զէնկինլէր կէրէք քէնտու կէրէք 60 բարա 3 ղուրուշ եօվմիյէ իլէ տիկէրլէրինին արաղիլէրինէ ըրդատլրդա կէմոտէրիրլեր հէլէ պէհէր կիւն եիւզէրճէ մէքթէպթարիպունլարը սիթիլլեր իլէ չարշուեա քէօֆտէ թաշերլար, վէ պու սուրէթլէ, թէմիզլիյի ու սէրպէսթիյի թապիյէն սէվմէքտէ օլան չօճուղլար աթաարընդն շու հարէքէթլէրինտէն պիր դաթ տահա ճէսարէթ քէսպ իտէրէք հալի իլէ չարշբտա սէեիր ու թէմիզա իլէ էյլէնուպ էօյլէ վագթի մէքթէպէ կէլմէքտէ, մէքթէպտէր գըզ վագթինտէ ատէթա պիր դահվէխանէ չէրլինի քէսպ իտէր, էկէր պիր մէքթէպ չարշուեա ճիվար իսէ, վարժատետ պիր չօճուգ վէր շու սօզանը շու յահանայը եախօտ շու էթի պիզիմ էվէ կէօթիւրսիւն ատէէնէրէրին հիտայր եօգ տուր, նիհայէթ սէնէնին ալթը այընը կէլիր, ալթը այընը կէլմէղ. իշթէ թահսիլ իլում ու թէրպիյէի զիհն գազիյէի մուգատտէսէսի պու եիւզտէն բայումալ օլուպ, չօճուգլարըն վագթ կէրանպահարը իթլաֆ օլունմադտա վէ պու կիպի մէվանիի պաթրլէ տէֆ օվմաբդճա կէրէք խաճէկեան վէ կէրէք թաղլերի բօրեաղ բիւզկեարընդն դաբըղասը կիպի պիհուտէ կիտէճէկի պէահտար տը. բէտէր ու վալիտէլէր պուրալարընը ասա ադդաթա ալմաեուպ վէ իլէթին քէնտուլերինտէն օլտուզունու ֆէհմ իթմէեէ. ընէ պիր տէ պիր թագրմ ազվիաթ իլէ պու վարժատետ պէնիմ օղլումա պաղմաեօր տէյու պիչարէ վարժապետի տախի նաս արտաընտա լէքէտար իթտիքտէն սոնրա տիկէր պիր հօճա եանընա կէօթիւրիւր, պու հօճա, օգուտուղունու պիլմէեօրսուն, եախօտ էվվէլքի հօճանընն տէրս վէրտիյի իլիմի պիլմէզսէ, պու քիթապդն սանա պիր ֆայտէսի օլմադ տէյէրէք, (չէվիր դազ եանմասընն) եէնիտէն պաշլար, նիհայէթ պիր իլի սէնէ տախի սէֆիլ չօճուգ թէքմիլ նօղսան չայբշրր չապալար, սրֆբրա սրֆբր էլտէ պիր շէյ եօգ. պու արատա, պիզիմ ադբալը վալիտէլէր չօճուգլարընդն պիրդազ պէյլարընը ուզատբդլարընը կէօրիւպ (իւսթ գաթ պօշ օլտուզունա պագմայուպ) նշանլամաեա գալգընբբլար։

Շիմաի պու տավանդն բայէթի իչուն պապլայ ախպարընն լէպլէպիճի գանունունա միւրաճաաթ իթմէլի. Մալաթեատա էքսէրի տատէթ պունլար տը. եանի պիր նամզէալէնէճէք չօճուգ բաղը իշմէեի պիրմէլի գուիմնու եէլէեի օլուպ բիւսկիւլ վէ իւզերինտէ չիթի օվմալը, չարդէ ու մանի սէօյլէմէսինի պիմէլի, վէ սանաթը օվմալը, մադալարտ շու չէրայիթին պիրիսի նօղսան օլուրտա վա՛յ օ՛ չօճուզուն պաշընա 100 դարու ասլաշմալը քի պիր դրդ պուլունուն. իշթէ շու միւլահաղա իլէ չօճուգ պիր տէ պաղարընն եա պիր քէչէճի եա պիր չարբխճը եանընա չբրադ վերիրիր։

Միւլլիֆ, իշթէ ադանճդ ինսան ճինսինին շէրէֆի իզերինէ տույզուսու օլան, վանան ու տէօվլէթի վէ միլլէթին թէգատիւմ արզուսունու հիսս իտէն պիր դաթ, հէնուզ 14–15 եաշընտա տահա աշաղը սինտէ օլան մոսուլմրընն մէնպայր քէմալէթին միհրապրնտան գաբըլրպ, շու պաթրլ զիւմէր դանօն մուկիրբէթի ահքեամընճա, ճէհալէթին դաթ դաթ եէսարէթ զէնճիրլերի իլէ պաղանտրդլարընը [illegible] պրոկրամ վէ եիւքլէճէ լիրաեա մալիք ասհապ սէրվէթ ու ասնատթ քեարլարընն ասղրուտան ասղրուեա պիր թէզքէրէ նընդամը տայիրէսինտէ պիր սէնէտ, արթըգ դանունլույու պրոդրամ, ատի պիր էսամի տէֆթէրի եազմադա միւդթէտիր օվմաեանլարատան, մէտէնիյէթի, ինսանիյէթի ու քէմալէթմի պէքլէմէլի, եօգսա (մազուր տիլէեէրէ) ճէհալէթ մի։

Մալաթիայրլարը բույի զէմինտէ էն չէրէֆլէ եարատբմշ ինսան ճինսինին թէգատիւմիւ զրմնընտա բէք վազիֆէսիզճէ հարէքէթլէրինի պէեան իյլէտիկիմ սրրատա, պուրատա պուլունան միլէլի միխթէլիֆէյի Խրիսթիանլարը մէքթէպլէրի հազդընտա տախի պիրազ մալիմաթ իթտասընը ֆայտէտէն իտի օվմազ դանն իտէրիմ, Իրմէնի միլլէթինտէն մատատա, Էրմէնի Դաթօլիք, Բրօթէսթանթ վէ Լաթին միլլէթլերի տախի վար տը, Էրմէնի միլլէթի 1500 խանէ օլտուղու հալտէ, իշ մէքթէպլերի վար իսէ տէ, պունլարընդ եալընզ իսմի մէվճուտտուր, էքսէր խօճալար Նարեկէ դատար պիլիպ, պաշգա տէրս արանըմամադտա, պիր խօճա գիրք օգուտմադը պիլիրսէ, արթըգ թէքմիլ պիր հօճա օլուր. պու մէքթէպլերին իտարէլերի բէք սէֆիլ պիր հալտէ օլտուղու կիպի, գանուն ու նիզամատն պիւսպիթիւն մահրում տուրլար, գրդ մէքթէպինէ իհթիեաճը չէտիտէ իլէ միհթաճ օլան Մալաթիայրլարն, տէ. յիլ եալընզ գրդ մէքթէպլերի եօղ, օլսա տախի գրդլարընը մէքթէպէ կէօնտէրմէք բէք ադէս վէ պէյրի պիւյիք պիր խէթա սայմադտա տրրլար։ Եազդն վազթարտա մէքթէպլէր նամընա օլարադ իրի ընկերութիւն, տէլիդանը ու էրպադ հիսսիյէթ թարաֆլարընտան թէշքիլ օլունմուշ իսէ տէ, պունլար պիտայէթինտէ շիմէք կիպի բարլաեըպ, շիմտիքի կիսիշէրինէ նէզարէն, կէօրինիր քի չարուգ հորուրմուշտրրար, Մալաթիա տահալիսի մէքթէպ ու միլլէթին նէֆիսի մուճիպ օլար խուսուսլարա տարբարա էսիրկէմէմէքտէ տիրլէր, վէ մանթաղամ սուրէթտէ քիշատ օլունտաճադ մէքթէպլէրէ լիզում կէօրիւնէն մէպալիդի թէեսիյէ իթմէեէ, էհալիի Էրմէնիյէսինին վարգթարը վար տը. ֆադաթ շիմտիյէ դատար վէրիլէնէր պիրա սէմէրէ գալմըշ օլուպ, պիր թարաֆտան մէեուս օվմուշտար տը, տիկէր թարաֆտան պէօյլէ պիր իշին իճրաատընա էհտիեէթի ատամ եօղ տուր։

Միլլէթի թէշվիզ իթմէք, վէ պու միսիլու էսէր իսայրէլէրին թէեսիսի Առաջնորդարան վէ քահանայարա միւհէվալ իսէ տէ, պուրա Առաջնորդու Ցրապիոն եպիսկոպոսուն կիտիշի վէ եարատբլրշը նէֆի միլլէթէ չայբշմադա բէք մուզայիր տիր. պու զաթ մուսին իլիմ ու թայիմ վէ միլլէթ տույզուսունտան տրի պիրի օլուպ, մահուտ Գօզան օղլունուն ձեռնադրել իթտիրմիշ եպիսկոպոսարատան տրր տէր իսէմ, տարա եանընմամ, պու զաթրն խայսիեէթլէրի շունարատան իպարէթ տիր, եանի դբսրագ պէպէմէք սաթմադ կիպի սանատթը ճանապազէյի քէմալիյէ թահսիլ իտուպ, փոքրաւոր նշանլամադ վէ էվէրմէք արզուսու բէք չէտիտ տիր, պուակ վէ նշանտուք մինտաղատարընը գրրմրդը ադթուն աշգընա տէֆ իտէր, մուզայիրի այն քիլիսէ հայաթընը վուգուի թատանհ քեարլընը իգթիզսրնտան նէչէթ իյէմիշ տիր, ախզուիթատա օ տէրէճէ կիւղէլ թապիյէթի վար տրր քի, պիր չիշէ բաղը մախսուսզ քէպատր, օ կիւնիւ եպիսկոպոսլուղու հէտիեէյի կէթիրէնէ սահատ. հանկր թարաֆ իշխանընն եէլքէնինտէ բիւզկեար վար իսէ, չարուճադ օլ թարաֆա մէյիլ օլուր, եարընզ քէսէսինի շիշիրմէք կիւն վէ մատաէլէրտէ միլլէթի թանընը, մէքթէպ, ընկերութիւն տույզուսունտա օլանլարա, տատայի էքպէր նաղարը իլէ պաղար, իթթիֆադ վէ ըզբզբ սէվմէզ, միւրթէքիպ օլտուղու թէվաթուրէն սէօյլէնիլիր իսէ տէ, պէլրի հէտիյէ թարիգի իլէ ալբրա, արձակում իգթիզա իթմէզ. պու դատար քէսրէթլի մէշղուլիյէթ սահիպի օլտուղու, 15 սէնէտէն պէրու եալընզ կէօրկէ մագամընտա պուլունան պու Առաջնորդ, մէքթէպ գաբուսունան դանդբ թարաֆտան աչբրը օլտուղունու պիրմէմէսինէ շահիտ ատիլ տիր, քահանայար իսէ, հիշատէլիլ քիլիսէ խորհուրդլարընն էն պաշրճայարընը պիլէ ծուխարընա, քի թարիգ տթը քրիսթիանտան Խիւտա ալիմ զէրրէ դատար մալիւմաթլարը օվտաեան զիւքիւր իւնատ Մալաթիայրլարա էօյր իթմէ.յիպ, պազբլարը տախի նուսղա եաբմադ վէ թբլրբրմ իլէ խատթա սազալթմադ իշին, ճինլէր իլէ ուղրաշմադատա օլտուգլարընտան, ճէօմատթը միլլէթին սէլամէթինէ թէշվիզ իսէ.

(135)

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸԶԼԱՐ

պանճա ալարադ, նատիր իւլ էմ. սալ պիր մէհարէթ իւղրէ նշան ալմաեա պաշլատը։

Մէրդումէ, ժան Բընօտան ալմըշ օլտուղու մէզքիւր նշան թալիմի տէրսինտէն իսթիֆատէ լյլէմէքտէ իսի։

Զիւնքի պահսա կիրիշմէքլիք, եանի քիմ իյի նշան ալբը տէյի, պիր մըզատար բարա ալբպ վիրմէք իւղրէ պահս թուսթուլմադըզ գուսմարը պաշլատը, —Լիօնէլ հէփսինտէն ուսթա օլտուղունան, հէփսինտէն տախի, էէր նէ գատար խսթէմէքտէ տէյիլ իսի իսէտ, օեուն պուեա, եիւզ լիրա գատար գազանտը։

—Սու տայիմա սու չօգ պուլունան եէրէ՛ ազար . . . —տէյի պաղբրտը Լամպէր Մասօլ, —տօսթուսմուզ Մ. Ղարթէն, պարօն Բօշիլտին քեաղրատա գազանտըզը կիպի, հէման գազանմադտա տը . . ։

—Էֆէնտիլէր, թատամ իմմի՞ջմիսինիզ, —տէյի սիւալ իթտի Լիօնէլ զաղէթա մուհարբիրի իլէ թէսթրս միւէլլիֆինէ։

—Սատթ օն պիր պուչուղատա թատամ իմմէքլիք, ասլա ատէթիմիզտէն տէյիլ տիր, —տէյի ճէվապ վիրտի Օգթավ Բիշար։

—Էօյլէ իսէ պուեուրտունուզ Մ. Լէօբօլուտա պէրտպէր ալարադ, Մուլէն–Ռուժա կիտէլիմ, էկէր պու տավէթիմի դատպուլէ հիմմէթ իթմէզ իսէնիզ, սիզէ էվվէլինճէ խատպէր վիրիրիմ քի, պայիսի էսէֆիմ օլանճադ պընըզ . . ։

Թէսթրս միւէլլիֆ իլէ զաղէթա մուհարբիրի, քէմալի մէՇուենիյեէթլէ դատպուլ իթտիլէր։

Պունդադ ալեսսէվկիյէ կէնճլերէ մախսուս պուլունան քէյֆ ու պէշաէթ իւղրէ թատամ իթտիլէր։

—Օ տէյի՛լ էմմա, —տէտի պիրտէն պիրէ Լամպէր Մասօլ, ալա Նանթիա տէնիլէն սուրէթտէ թէրթիպ իտիլմիշ օլան ըսթադ օղու պօղազա ատարադ, —էվվէլ, օ տէյիլ էմմա, հանը շու Մէնթ–Ուէն քէօշկիւնտէ վիրիլճէք օլան զիեաֆէթի մէսէլէսի նէ՞ օլտու, հալէա հալ ու թէսվիյէ օլունա՞մադբմը. զիրա, հիշ լաղբրաբբ պիլէ կէչմէքտէ տէյիլ տիր . . ։

—Մուղայիրի օլարադ, տայիմա անէն լաղբրաբբը կէչմէքտէ տիր . . . —տէյի ճէվապ վիրտի Լիօնէլ, —սէքիզ կիւն սոնրա իճրաատընը կէօրէճէքսինիզ. ֆադաթ, պու տէֆա, տատէթտէն խարիճ պիր շէյ օվմաեըպ, էլլա պիր պաշլանկըճ տիմէք օլաճադընտան, կէրչի միւնխաղ զսթլար տատէթ օլունտաճադլար իսէտ, տատէրի բէք մահտուտ օլուպ . . . անճադ էլլի ալմմբզ զէվմատան միւրէմթէպ պուլունտաճադ տրբ . . ։ —Էֆէնտիկէր, մէզքիւր ճէմկիյեէթին թանզիմ ու թէրթիպի վէ ուսուլի տավէթի զբմնընտա, սիզին իլէ կէօրիշիւպ գօնուշմադլըզա միհթաճ պուլունմադտաեը՞մ ։

—Էմրինիզէ միւնթազըրբզ, —տէյի պաղբրտրար պու. էլլիֆթ իւղէրինէ միւէլլիֆ իլէ մուհարբիր էֆէնտիլէր։

Վէ Լամպէր Մասօլ իլավէյի մէմզալ իտէրէք.

—Էֆէնտի, —տէտի մէրդում, —արթիտթ զբզլար վէ գարբլար (թէտմրս օեունճաուլարը) տախի տավէթ օլունտաճա՞գ մը տրբլար։

—Ճիւբհէսիզ . . . —պիզ պուրատա եատանճբեբզ տէյի, օնլարը բէտտա իտէնիլէրտէն տէյիլզ, ֆագաթ, իզթիզայի հալ, եալընզ շունա տիպգաթ օլունմասընը արզու իտէրիմ քի, ույզունուզ վէ միւնասէպէթիպզ պիր շէյ օվմասընն, —(մալիմ եա, եէկէնէրիմ, կէնճ գբզլար աբբլար), —թապիտթիյէ սիզ տախի, էօյլէ լաեբգ ոբզ վէ նամուզուզ արթիսթիլերի տավէթ իթմէզսինիզ եա։

—Օրասը աէրքեար, —տէյի ճէվապ վիրտի Մասօլ, —պիթթապի իչէրինտէն, էն գիեատէ նամուզու վէ էսէպլի օլանլարընը տավէթ իտէճէկիզ։

Պունդար սատթ իքիտէ պիր պիրլերինտէն պրբլարբբ։

—Մումքին օլտուղու մէրթէպէ սբզ սբզ Մէնթ–Ուէնէ թէշրիֆինի. մէզքիւր ճէմկիյեէթին թանզիմ ու թէրթիպի վէ ուսուլի տավէթի զբմնընտա, սիզին իլէ կէօրիշիւպ գօնուշմադլըզա միհթաճ պուլունմադտաեը՞մ ։

—Էմրինիզէ միւնթազըրբզ, —տէյի պաղբրտրար պու. էլլիֆթ իւղէրինէ միւէլլիֆ իլէ մուհարբիր էֆէնտիլէր։

Վէ Լամպէր Մասօլ իլավէյի մէմզալ իտէրէք.

—Էֆէնտի, —տէտի մէրդում, —արթիտթ զբզլար վէ գարբլար (թէտմրս օեունճաուլարը) տախի տավէթ օլունտաճա՞գ մը տրբլար։

—Ճիւբհէսիզ . . . —պիզ պուրատա եատանճբեբզ տէյի, օնլարը բէտտա իտէնիլէրտէն տէյիլզ, ֆագաթ, իզթիզայի հալ, եալընզ շունա տիպգաթ օլունմասընը արզու իտէրիմ քի, ույզունուզ վէ միւնասէպէթիպզ պիր շէյ օվմասընն, —(մալիմ եա, եէկէնէրիմ, կէնճ գբզլար աբբլար), —թապիտթիյէ սիզ տախի, էօյլէ լաեբգ ոբզ վէ նամուզուզ արթիսթիլերի տավէթ իթմէզսինիզ եա։

—Օրասը աէրքեար, —տէյի ճէվապ վիրտի Մասօլ, —պիթթապի իչէրինտէն, էն գիեատէ նամուզու վէ էսէպլի օլանլարընը տավէթ իտէճէկիզ։

Պունդար սատթ իքիտէ պիր պիրլերինտէն պրբլարբբ։

—Մումքին օլտուղու մէրթէպէ սբզ սբզ Մէնթ–Ուէնէ թէշրիֆինի զի արզու իտէրիմ . . . —տէտի Դօրա Լէօբօլա, —զիրա, սիզի ճանբմ բէք սէվմէքտէ տիր . . ։

—Դօրգարբմ քի թատճիզլիք վիրմիշ օլուրսուս տէյի . . ։

—Խայր, ասլա, էօյլէ պիր շէյի ֆիլբրինիզատէն պիլէ կէշիրմէմէլիսինիզ . . ։

—Իմմի, էօյլէ օլտուգտա եարբն կէլիրիմ . . ։

—Մութլադա եարբն պէքլէրիմ։

Ֆէրտատը կիւնիւ ադշամբն ատատթ սէքիզինտէ. Լէօբօլ իլէ քէնտի պիւյիք պիրատէրի Ժօրժ, ֆիլմադը Դօրանբն օթուրտուղու քէօշկէ կիտիրլէր, վէ պիւյիք իլթիֆաթլա գազալ օլունտուլար։

Օլ կիճէ, միւզիգալար չալտրբար, դօնուշուզ միւսահէպէթ իթտիլէր, վէ Մէնա ըրմադը իւղէրինէ նազբր պուլունան պալդօնտա չբգրպ կէզինտիլէր։ —Պիթթապի պէօյէ կիւզէլ կիւզէլ էյլէնճէլէր իլէ տատթլար չարուգ չարուգ կէչմէքլէրինտէն, եարը կիճէ եազլաշընճա, մէրդումանն իլի պիրատէրլէր Մէնթ–Ուէն քէօշկիւնիւ թէրք իթտիլէր խէտէ, Ժօրժ մէճմուն վէ մէսրուր պիր հալտէ օլտուղու հալտէ, Լէօբօլ իսէ, մուղայիրի օլարադ, դայէթլէ մահզուն վէ մի քէտատէր պիր հալտէ օլարադ, տալդն տալդն տիշիմմէքտէ իսի։

Զիւնքի, Ժօրժուն ալէադ իթմիշ օլտուղու Դարմէն, վէ եախօտ Լօբրա (Դօրանբն օրթանճա գբզզարտաշը) մէրդում հազդընտա ճիլվէլիճէ վէ տատէթա մուհադպէթլիճէ պիր թավը ու հարէքէթտէ պուլունտուղու հալտէ, մուղայիրի օլարադ Մարի իսէ, մէրդում Լէօբօլուն հուզուրունտա, հիշ պիր շեյվէ վէ ճիլվէ իպրազ իթմէեէրէք, քէմալի սիւքիւնէթ վէ պիւրուտէթ իւղրէ պուլունմուշ իսի։

Մարի զաթէն Լէօբօլու սէվմէքտէ օլտուղու հալտէ, պու իհթիրազքեարանէ օլան թավը ու մուսմէլէսինտէն, ատատպա մագսէ՞տ նէ իսի, էկէրչի մէրդումու սէվմէքտէ տէյի՞լ մի իսի։

Քիմքի, աշգ ու սէվտա տէնիլէն իլլէթէ միւպթէլա օվմուշ պաշընան կէչմիշ իսէ, վէ եախօտ տահա ասզրուտու, քիմքի գատրն թալիֆէսի գալպինէ մախսուս պուլունան սրրրլարբ, պիրազ լաեբգլըճա թահթը միթատլատաեա ալմբշ իսէ, պիրա իհթիրազ տէյէպիր քի, մէրդում, մէրդումու իշթէ՝ ասբլ սէվմէքտէ օլտուղունան նաշի տիր քի մէզքիւր տարկուն վէ մահզուն պիր հալտէ պուլունմադտա իսի։

Մարի, քէնտի պիւյիք գբզզարընտաշը Դօրանբն նիյեէթ ու մագսէտինի պիլմէքտէ օլուպ, վէ պիր թարաֆտան մէզքիւր ճինայէթէ հիսսէմէնա օվմադ իսթէմէտիկի կիպի, տիկէր թարաֆտան տախի Դօրանբն մագսէտի հուսուլինէ պիր էնկէլ օվմադլըզը ճայիզ կէօրէմէ

ճէք վազբթ անճագ մահչէր կիւ-նիւնէ թէէխիր օլունմուշ տուր. քահանալարքն հալի բէք սէֆիլ տիր. վազաա էշկիէթի զանդար տէյլէր խէ աէ, տէյիլ ճէսմաա. Թէն Թամա ու ֆուզարալրդարքն. տան Ս. Ե. սուլի իտարէսինատէն 20 բարա իւճրէթլէ էօլիս սէֆն իթ-մէքտէ տիրլէր, չօպան սահիպի, չօպանը իտարէ իթմէզսէ, էլպէթ-տէ չօպանլար թիճարէթի սայիրէյ թէշէպպիւս իտէրլէր։

Նիհայէթ Մալթեալրլար չու Եպիսկոպոսատան ճէհալէթ ու միլ-լէթի թարումար իթմէքտէն պաշդա պիր շէյ ումմաճագ օլմրլար խէ տիվանէլիք տիր, Մալթեա էզէր ճիհէթ ալիմ ու ասքերմեզա մուա-ֆէգ վէ եօրուլմազ պիր առաջնորդ-դա բէք մէօհթաճ տրր։

Մալթեատա 10–12 նէֆէր զու-րէպա ու միւթէպէր միլէթ ու մէ-տէնիյէթ տուլդու սահիպլէրի թիւճճարլար վար տրր, ալէքսա-սուս Կիւլպէնկեան Ցովհաննէս է. ֆէնտի հազրէթլէրի քի Մալթեա միլլէթ էրմէնիեատա համիյեթ ու սահավէթլէրի իգթիզասընճա պէօ-յիւք խայրխահլիգլար իթմիշ. նա-սրլ քի կէչէն սէնէ Ս. Լուսաւորիչ վանքը խարապ պիր հալատ իլէն թամիրինէ վիրմիշ օլսուդու իանէ-լէրատէն մատե Զ պապ օտանլէն նէֆ-սինատէն միւճէտատէտէն ինշասընա հիմմէթ պուեուրմուշլար տրր. տուն պիր հիսապ իլէ կէրէք քիլիսէ կէ-րէք մէքթէպ վէ կէրէք ֆուզա-րալարա շու գաթ համիյեթսիզ-թէն սէնէվի 20–30 լիրատա պալիզ օլուր ֆաղիլէթ ու ֆէսատքեարլը-ղընա ումմամ Մալթեա տահալիսի թէշէքքիւրէ պօրճլու իլէն, պարի սուրէթա օլսուն քիմ եարմիշ տրր, ճէպա Ծնունդ զամիկ կիւնլէրի զալբաղընը կիւճ հալ իլէ փուրա-նուպ եաղլը պիր պագչի խաթրէսի իչուն կիտէն Ս. Ե. միլլէթ նամընա օլսուն իդհարը թէշէքքիւր վազի-ֆէի միճէրբէսինի իճրա իթմիշ, ումմամ, ճէպա Սրապիոն եպիս-կոպոս պիպ այտոբզլը ույսուսուն-տան մազալլահ օյանուպ հալբ հազրը-տան վազ կէչմիք միսթագպէրէք վարան ու տէօվրէթէ սատադաթլէ խրամէթ իտէճէք եիւղերճէ սիպ-եանըն թալիմ ու թահսիլ իլիր մ-լերի զրմեընա պիր մէքթէպ քիւ-շատընա միպաշբրէթ իթմէ վէ տէ-վամընը թէէմին իտէր գավանին վազ իլլէսէ իսի եիւքլուն պէօյիւք զրմընը էֆէնտիի միմանիէ յհ հա-միլ օլմուճաղընը վէ տիկէր թիւճ ճարլարրմրզընի իսէ մէէլսի ֆ օլսուդ-լարը մանիֆէսթլերիւրլերինէ կէօրէ մատանէթ իթմէ՝ յճէքլէր մի իսի, եախսա թէշրիլ օլունաճագ ընկե-ռութիւն իչին շահատն լիազաթլը զաթլար օլուպ բնկերութիւնուն գ՝ոնկի մէմուրիյէթինի տէրիս հատ իթմէզլէր իսի. հէյ վա՛հ եաղզ քի հասիլէթ ու իթիպար ու իթ-թիֆագը միլլէթի բայուտմալ իթմէ-տէն պաշդա էլինատէն պիր շէյ կէր-մէզ։

Բրօթէսթան միլլէթինին հէմ էր-քէք հէմ դրզ չօճուդլարը մէք թէպլէրի վար տրր Դաթօլիկէրին հէմ իլիմ միթմէնէվիյէ վէ էլ հիմ-նէրի տէրս վէրիլիր. մարապեալէր մէքթէպ, գանունու պիր մէք-թէպ օլսուդու միսիլլա, չու մէք-թէպէ աէվամ իտէն 60 նէֆէր գրզ շակիրատընդարը ադ վագրթ զար-ֆընատա կէրէք թէրպիէ ի ախլէազ ու իլիմ ու նուֆուզը միթմէնէվիյէ-ճէ թահսին օլունար աէրէճէատ էլէրու կիթմիշ տրր.

Դարուշին ֆրէրլերինէրքէ վէ գրզ չօճուդ մէքթէպլէրի վար տրր, երքէլ չօճուդ մէքթէպլէրի մանն-թապամ վէ բէք կիդէլ տրր, պու մէքթէպատ 100 նէֆէր շակիրատան օլուպ, քիշատը էլան պիր պու-չուդ սէնէ տրր, իչ լիսան թէարիս օլունուր, պու սէնէ ալէնէն իճրա էլլէսի-քլէրի իմթիհանը սէնէվիյէ-լէրինատէ, վէ թէվֆիկ մի-քեաֆիթ զինէթլէրինատէ վէ պիր գօմէսիա-լարընատա շակիրատանքն մուվաֆֆա-ղիյէթլէրի, պինլէրճէ Իսլամ վէ Խրիսթիան սէյիզ կիւն տէվամ իթ-միշ օլան նու զինէթլէրի կէօրէնլէր թէհտաեիրատէ գալմըշլար տրր։

Պիր չօճուգ թահսիլի իմ ու ախ-լէազընը թէրպիյէ էլէսին տէ նէ-բէտէ վէ դանդր մէքթէպատէ իտէր-սէ իմանն, պէնանէնիզ պու պապ-տէ պիր չօգ պարթըլարը սէվէրլէր-տէն տէյիլիմ. ֆագաթ պու մէք-թէպին շակիրատանքնրն նըսֆրնատան պիեատէօր էրմէնի օլսուդու հալ-տէ, պիսիք պիր էրմէնի միլլէթի-նին, պիր բատարէնին մէքթէպինէ միհթաճլըգլարը հիսսիյէթ նօգ-սանլըգընատան նէշէթ իտէր։ Սօֆու-լուգ իչին օլմտեբզ, իլլա, ինսան ճինսին քէսպի քէմալէթինէ սայ ի-տէն բատարէ Ճանանիմ... բատարէ Աբօլինարի էֆէնտիլէրին ֆուզարէ չօճուգլարընն թէզատաիմիս աշ-գընա սարֆ իլլէմէքտէ օլսուգլա-րը, եիւզէրճէ լիրա մէսարիֆ, վէ պու պապտէ հիմմէթլէրինէ Մա-լթեա ահալիսի հագիգէթէն թէ-շէքքիւրէ պօրճլու տրրլար։

Միւէլլիֆ հազրէթլէրի,

Պու ճիւմլէ էսէֆէնկիզ վագտա-լարատան սոնրա, պիրազ տա քեաֆ-ֆէյի վաթանէրվէրանընը դալպէ-րինէ մէսէրլէթպախշ իտէր հավ-սիլէր վիրմէք իսթէրիմ. չէօյլէ քի զաղէթայը միթէպէրէնիզին... նիմէրօլու նիւսխէսինատէ տէրճ ի-տիլմիշ օլսուդու կիպի, Մալթիա մութասարրրֆիլրընը նասապ ու թայ-էին պույրուլան սատաէթու Շա-քիր պէյ հազրէթլէրի, իհրազը մէ-էմուրիյէթի իթմիկի կիւնատէն պէ-բու, միքէլէֆ օլսուդու վէզաֆ-ֆինի սիզ գաթը թամմէ իլէ իֆա իմմէքտէ օլսուդու, քէմալը մէմ-նունիյէթի իլէ միչահատէ օլուն-մազտա տրր։

Հէր մատատէ սատաէթին քէ-մաքեան զահիրէ իխրաճընա վէ միւ-սավաթընը ճիտատէն իճրատընա սարֆ մէսայիի ինթիմամ իլլէսիկի կիպի, Մալթիատա մատրասազ կիրուս-հինի տախի թարումար իլլէմիշ տիր. պուրա միլլէթլիմիզի քէօյլերի թա-շիր իլէ, զախիրէյի մէվճուտէլէ-րինի իբի միսլինէ ֆուզարէ ահա-լիյէ եուխատարմազ էֆքեարը ֆա-սիրէլերինատէն, պու բիճչայը պու-լանա զատար տէրատիզար իսիպ սաղլարլար իսի, վէ հիսիմէթ ճանիպինատէն թագսիթ թալէպ օ-լունուզտա, էվ ավրատընը, պաղ վաղրքընը ատեուպ, մահպուսխա-նէատէն պիր ուճճատէլիք եէր խո-թէմէյէ ալբշ չ օլմազին, վէ պու մահպուսպար իչին բահաթը նէֆսի սատարընատան թէմիզ զապթա օ-տարարը վիրիլիպ, ադաճատընա եէ-յիպ իչիպ, հրնիթանընն գրտթը պիր իբի մէճիսիյէյ չզմատընը արդու-վէ խէեալամատան պաշդա պիր սը-գինիբլարը եօգ իսի, պու կիւն-լէր, մութասարրրֆը միամիյէյ, մահպուսխանէյի մուայէնէ իթիք-լէրի սըրատա, շու ադամէթ թա-գբմընա թէատաիֆ իթմէսի իլէ, վուզուլ հալի պիլ էթրաֆ թէադրզ իսէր, պունարընն եոխազլարընը տիշարը ֆիրլամաբրմասը իլէ, ասրլ մահպուսխանէյէ սօգար, վէ ան-պարլարընը ասլարրրզ, կիւնլիք բիճչա իլէ ֆիրուխթ իթիրիպ, հէմ պէաէլը թագսիթ իֆա վէ հէմ շու հիմմէթատէն ասլայը, ֆուզարէ վէ զարուրէ 12–13 զրուշ գրանը ատ-յէր զախիրէյի 6–7 զրուշա ալմազ-տա տրրլար։ Եինէ պու գապիտէն օլմազ իսզրէ, օրմանն չէ-բինի քէսպ իթմիշ, կիւնտու կիւնէշ կիճէ երլ-արզ կէօրինմէզ, պարդանրզ նէ-վինատէն օրան սօգագ վէ մահէլլէ-լէրին վէ բէք վասի պիր շէհրին հէր պիր ճիհէթինի մուհաֆազա իչին, մինատիպ վէ տայբի էրպապ խա-պասաթըն թէճէմմիւ իտէր մահէլ-լէրատէ ատօրի գուլլուգ ինշա իթ-տիրիպ, վ՝ հէր պիրլէրինէ իբի բո-լիս պէշ ժանտարմա թայեին իլլէ-միշ տիր, գինատան կիպի գարանլրդ օլան նէֆսի գ՝ գանընը հէր պիր մա-հէլլէլերինէ ֆանօրլար իլդասը իլէ, պէհէր մահէլլէ իչին ճէսուբ պէ-ճիլէր թայեին իթմիշ տիր։

Մուճէրրեա հիմմմը ատալէթ ու ասայիշբէրվէրանէլերի սանէսինատ, Մալթիա տախի մէտէնի չէհիրլեր սրբասընա տախիլ օլուպ, հէր սընբֆ ահալի ասայիշ ու ատալէթէ նայիլ օլմուշլար տրր։

Պարատա ասլա ունուտամամ, տէվայիրի հիւքիւմէթին տամիրընը քիրէմիթ իթթիրմէսինի քի, պուն-տան էվվէլ բէք ֆէնա պիշիմտէ եաբրլմշ օլան տամղար իւղերինէ, պիր մզատար եաղմուր կէլսէ իսի, հէման զիյրատէրի օտալարա սէլլէր չէզ մագտա իսի, սէնէվի պիր դաշ եիւզ ղրուշ մէսարիֆին ֆայէսի օլմատրզը կիպի, պէլբի մէսարիֆի իպտատուլլահ պու սէպէպտէն թէէ-խիրատէ գալմագտա օլուպ, պու տախի մութասարրրֆ պէյ հազրէթ-լէրինին սայ ու զայրէթի իլէ, կիւ-զէլճէ թամիր օլունմուշ տուր։

Իբի շէյ գարմշ տրր քի, խա-լահատ վէ մէտէնիյէթին ալէլ խու-սուս թէզիֆատընը խալէլինի մու-ճիպ օլմագտա տրր, պիրիսի չօսէ եօլու քի Խարբուրթա, տիկէրի Սի-վաս եօլարը տրր, վէ պունլար, տէօրտէր տատի գատար մէսաֆէտէ եաբրլմշ իբէն թատիլ օլունմուշ-լար տրր. պունլարա միւպաշէրէթ օլունմասը, իբինճիսի Մալթիա սօղագլարընը, զիֆթ կիպի ճիզմէ, զունատուրա եուտան վէ հէր տարմ-տա պիր բարշասընը պրրագմագ իլէ միրուր օլունապիլիր չամուրունուն, եազընն տախի արշընլար իլէ երզրլ-մշ թօզ վէ թօբրագլարընն թատ-հիրի, վէ պու իսէ պէքճիի մահէյ-լատընն մուաշարընա պիրազ զամմ իլէ օլաճագը տէրքեար տրր. շիր-հէսիզ ահալինին բահատ վէ պէլ-աէնին թէզիֆինի մուճիպ շու իշ-լերին իճրասընա տախի ատեէյի ա-լիյէլերինատէ նայիլ օլաճաղընմզ գ-վիէն մէճզումը ահիզանէմ պուլուն-մուշ տուր։

Մութլու քի, հէր մահէլատէ տա-խի, տէվլէթի Ալիյէ մէէմուրիյէթ-լերինատէ միւատախէմ օլան մէէ-մուրին, միչարիէյ զաթը սի-թատէ սրֆատ կիպի, իֆայը վա-զիֆէ իմմէլէր։

Միւէլլիֆ, պու պապտէ ումում վէ հազդանիյէթի նամընա օլարագ թէշէքքիւրի ազիմիմիզի թագսիմ իմմէք իւզրէ, իչպու արիզմին ճէ-բիտէի միթէպէրէնիզին իլք նիս-խէսինատէ տէրճ պուեուրմազա հիմ-մէթինիզի պէղտեէթ բիճա վէ թէ-մէնի իտէրիմ։

Հայկոնէ

ՆԷՎ ԻՕՐ

ԵԷՆԻ ՊԻՐ ՕՐԷՐՍ.

Կէչէն ալաֆրանկա դեկտեմբեր տերընքն 19 ունատա Պէլճիգ ադրն բա-յիմախմբ օլան Պրիքսէլ շէհրինին Թէատրը Տը Լա Մոնոէ նամ թէ-ատրօսունատա, մէշհուր Ֆրանսըզ մուզիգա միւէլլիֆի Մ. Մասսընէ թարաֆընատան թանզիմ օլունմուշ օլան «Էրօտիատա» (Հէրոդիադա) նամ օպէրա, պիրինճի ատֆա օրա-դագ, ֆէվգէլատէ պիր ինթիզամ վէ շաշատա իլէ մէվգրի իճրատա գ-նունմուշ տուր։

Մէզքուր օպէրանընն կիւֆիթէսի Ինճիլի Շէրիֆին իլք սահիֆէլէրին-տէ Հէրոդէս, Հէրոդիադա վէ Ցովհաննէս Մկրտիչ հազգընատա պուլունան թատֆսիլատա թէմմիլէն Մ. Մ. Բոլ Միլլէ վէ Հանրի Կրէմօն թարաֆընատան պիեմ թէրթիպ, է հալի սէնատի պուլունանլար նազարրն-տա բէք պիսիք պիր թէհայեսիս-րէ մազհար օլան պէսթէկլէրի տէ հէնուզ 39 եաշընատա պուլունան մուսիսիկէյհ կէնճ մահէթրօ (մուդի-դա մուէլլիֆի) թարաֆընատան թան-զիմ օլունմուշ տուր։

Իշպու լուպիեաթատ Պէլճիգա գրալիչասը, վէ խանէատանը գրալի-տէն պուլունան Ֆլանար գօնթէսի իլէ, գրալիյէթի մէզքիրէ տա-խիլիեէ, խարիճիեէ, մալիեէ, վէ հարպիեէ նազարլարը, Պէլճիգա մէճլիսի մէպուսատանը բէյրիսի Մ. Տէ-չան, Պրիքսէլ շէհիր էմինի, Ֆբ-բանատա սէֆիրի միսիս Տըբէ իլէ մատամասը, վէ բէք չօգ Պէլճիգա-լը քիպարզատէկեան վէ զէվաթը քիրամ հազրը պուլունմուշ օլտուգ-լարը կիպի, Ֆրանսատան տախի Սէնատի Հատէնէ նազարը Մ. Անթօ-նէն Բրուսթ իլէնէգարէթի մէզքիր-էյ միֆէթթիշի ումումիսի, Թան, Տէպա, Ֆիկարօ, Բէրիւպլիք Ֆրան-սէզ վէ սայիր 19 Փարիս զազէթա-լարը թարաֆընատան մէզքիր զա-զէթալարընն մուզիգա դրամը մու-հարիրլերի, վէ պիր չօգ մուզիգա մէրագլարը վէ նաշիրլերի եալը-նրզ պունուն իչին խատէթէն Պ-բրիքսէլէ ազիմէթ իլլէմիշլէր իսի։

Իշպու մէշհուր օպէրա բէք պիս-իք պիր գապտրլիեէթէ մազհար օլմուշ, վէ իբինճի բէրատէնին սօ-նունատա գրալիչա հազրէթլերի Մ. Մասսընէնի լօճասընա տավէթ ի-սիպ պէեանը թէշէքքիր վէ իճ-բրայի թէշվիղաթ իլլէմիշ օլուգ-լարը կիպի, օեունուն խիթամընատա տա հազրբուն էլ չբրմալարը իլէ ալ-գըշլաեարագ շէնատա չազբրմշլար իսէ տէ, Մ. Մասսընէ շէնա իւղ-երինատէ կէօրիւնմէք իսթէմէմիշտիր։

Պիւթիւն Ֆրանսա զաղէթալարը մէզքիր օպէրա հազգընատա միւ-թէհայեիրանէ թահսինլէր օգու-մագտա տրրլար։

«Էրօտիատը էվվէլճէ քէնտի թէաթրօսունատա օյնամմագա գօրգ-մուշ օլան Բարիզին Օբէրա–Կոմիք թէաթրօսու միւտիրի Մ. Գարվալ-հօ, մէզքիր օպէրանընն Պրիքսէլ-էտ մազհար օլաուգլար հիւնարի գա-պտրիեէթի իշթիտիկի կիպի Մ. Մաս-սընէնէ պիր թէլէկրաֆ չէքիպ, օ-բէրասընը հէման բրօֆատա պաշլա-մազ իչին բուխատ թալէպ իլլէմիշ տիր։

Տ. Ֆ.

Զիւքքէատա (պէյրին նէզլէսի, նէվաղլի, +ուրդ) իլաճ.

Պիր սատրընն իչինատէ իյի օլմազ իսթէեէնլերէ թավսիեէ օլունուր։

Թէնրիւ-ֆ՝նօ աէնիլէն բուհատան պիր ուֆագ շիշէ աէրունինէ գ-եուպ, պունունատա եատաշարմազը։

Մէզքիր բուհատա պուլունան ֆօ-էլին սրճագլրզը իլէ թէպախուր իտէր, վէ հէր իչ տագիդէտ պիր ատֆա գ օգլանտրգատա, պիր սատրընա սօնրա պիր շէյճիյէզ գալմազ։

Վէպա՛լը Կաղէթ տէզ Օբիթօ-նուն պօյնունա...։

Ամերիկատա, Բօթատաքատա, Գալթիմոր տէմիր եօլու սթատիօ-նունատա, բէյրամ ճումհուրիյէթ միթէվէֆա Մ. Կարֆիլտին մէճ-բուհ տէրշատիկիս մահէլլէտէ պիր կիսմիշ երլրզ բէրզ օլունմուշ վէ Սթատիօնուն տիրարընա պիր թահ-թա վազ օլունուպ, իւղերինէ,

«Ժագ Կարֆիլտ, Մէմալիքի-Մուճէմմիա բէյրամի, 1881 յուլիս 2 տէ պու մահէլլատէ մէճբուհ օլ-տու» քէլիմէթը եազրմշ տրր։

Տիւնեատա էն քիչիք ճիճէ.

Պու ատֆա, Պէրլինատէ Վալհալա թէաթրօսունատա, մուսիսիզէլ Բօ-լին նամընատա, տօգուզ եաշընատա վէ ատճագ 43 սանթիմէթր պօյուն-տա պիր գրզճրզազ մէյտանը թէ-մաշատա չրզմշ տրր քի, չիմտիեէ գատար պուլունան քիչիք ատէմ կէօրիւլմէմիշ իսի։

ԱԶԳՈՒ

ԹՍՏՐՈՆ ՎԷՐՏԻ

ԲԵՐԱ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ

1882 Յունվար 2, Շաբաթ էջեր, Թիւ 21/2

ԱՐՏԱՔՈՑ ԿԱՐԳԻ ՓԱՌԱՏԻՈՐ ԵՐԵԿՈՅԹ

ՑՕԳՈՒՏ

ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ

ԸՆԴ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԱՄԲ

ԱԶՆՈՒԱՓԱՅԼ ՏԻԿՆԱՆՑ

ԿԱՐԴԱԴԻՐ ՄԱԾՆԱԹՄԲԻ

ԵՒ ԱՌՈՋՆՈՐԴՈՒԹԵԱՄԲ

ՕՐ. ԱՍՏՂԻԿԻ

Առաջին անգամ ներկայանալի

ԳԱՄԷԼԻԱԶԱՐԴ ՏԻԿԻՆ

Թատերգութիւն հինգ արարով

ՀԵՂԻՆԱԿ ԹՈՒՐԳՄԱՆԻՉ

Ալէքսանդր Տիւմա (որդի) Է. Եսայեան

ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԹԱԼՕՆ

Միաձաղաշարժ զուարճալի

Ա.Զ.Դ

Կարգադիր Մասնախումբը քաջալերս է որ թատերասէր և կրթասէր Ազգայինք պիտի փութան իրենց ներկայութեամբ պատուել սոյն փառաւոր երեկոյթը, որոյ գոյացեալը շահուն կէսն ալ պիտի նուիրուի յօգուտ Միացեալ Ընկերութեանց 32 վարժարանաց։

Դիներ. — Օթեակ. Պէնեուառ 100 գրկն։ Պէլ-էթաժի 10 թիւեր 1 1/2 Օսմ. Ոսկի. Ճեացեալ 120 զրուշ։ Բ. յարկ 60 զրուշ։ Թիկնաթոռ 20։ Նստարան 15։ Բառթէռ և Կալբռի 10։ Մուտք Օթեակաց 10։

Տոմսակները կը ծախուին Պօլսոյ կողմը Պահճէ-Դարիս Զբրաֆճառ Պօղոս աղայի խանութը, Միացեալ Ընկերութեանց գրասենեակը, Կալաթա, Կէօչէ-օղլու խան, թիւ 13, և ներկայացման գիշերը թատրոնին դուռը։

* *

ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ՕՐԱՑՈՑՑ

1882 ՏՍՐՈՑ

Սեպհականութիւն Ազգային Հ[illegible]

Հայոց [illegible]

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ [illegible]

Երկու հարիւր քառասուն երես[illegible] կացեալ սոյն ընդարձակ տպագրութիւնը բացի բուն Օրացուցէ կը պարունակէ հետաքրքրական կարևոր ճոխ տեղեկութիւններն.

Վիճակագիր Տաճկաստանի.—Օսմանեան դեսպանք ի զանազան աշխարհս.—Դեսպանք և հիւպատոսք օտար տէրութեանց ի Մայրաքաղաքիս.—Ցանկ Օսմանեան Սուլթանաց.—Իշխանութիւնք ընդ գերիշխանութեամբ Սուլթանին.—Հայրապետութիւնք Հայոց.—Պատրիարքութիւնք. Ազգամէջ Ժողովոյ և Կրօնական ատենի. Ազգամէջ Քաղաքական ատենի և Վարչական սենեկի. Ազգամէջ Ամուսնական սենեկի, և Ազգային Կեդրոնական դատարանի Անհատական սենեկի, և Պաշտօնեայք Պատրիարքարանի.—Ընդարձակ վիճակագրութիւն տէրութեանց՝ Գերմանիոյ, Գաղղիոյ, Անգլիոյ, Աւստրիոյ, Ամերիկայի, Իտալիոյ, Պէլճիքայի, Զուիցերիոյ, Բորդուկալի, Տանիմարքայի, Մէքսիքոյի, Ճաբոնի, Շուէտ-Նորվէկիոյ, Յունաստանի, Չիլիի, Պարակաստանի, Չինու, Պրազիլիոյ, Սպանիոյ և Հոլանտայի.—Պատմութիւն ժամանակագրական երևելի անցից.—Նոր ցուցակ գնոց հեռագրութեանց Եւրոպական և Ասիական քաղաքաց Թուրքիոյ.—Նիհ (Թարիֆա) հեռագրի ըստ նոր կարգադրութեան Միջազգային հեռագրութեանց.—Ցուցակ գնոց Եւրոպական Միջազգային Թղթատարութեանց.—Եւրոպական նամակատունք ի Կ. Պոլիս, Գերմանական, Անգլիական, Աւստրիական, Ֆրանսական, Հելլենական և Ռուսական.—Ժամանակացոյց սուրհանդակաց Օսմանեան Միջազգային Թղթատարութեանց.—Ցուցակ գնոց Եւրոպական Տաճկաստանի երկաթուղեաց.—Ցուցակ գնոց և Ժամանակացոյց Եպիպտական, Մահմուտ, Աւստրիական, Մէսսիժրի-Մարիթիմ, Բաքէ-Լինէ և Ըմկ. և Ռուսական ընկերութեան շոգենաւուց.—Տոկոսաւոր և պարգևաւոր արժեթուղթք գլխաւոր տէրութեանց և քաղաքաց Եւրոպոյ, Ցուցակք պարգևաց.—Այլևայլք, Նորտէնքէլօտ Շրէյտացւոյն ուղևորութիւնն ի հիւսիսային բևեռն, Ֆիլոքսէրա որդը, Զինու պարիսպը, Ցորեն արտադրող երկիրք, Երկաթուղեաց արագութիւնը, Գաղթականութիւն յԱմերիկա, Լրագրաց թիւր, Վաճառականութիւն ոսկւոյ և արծաթի, Գաղթականութիւն Հայոց ի Ճավա.—Ազգային մամուլ.—Գլխաւոր ազգաց դըրամներուն բաղդատութիւնը Թուրքիոյ և Ֆրանսայի դրամներուն հետ.—Գլխաւոր ազգաց չափերուն բաղդատութիւնը Թուրքիոյ չափերուն հետ.—Բաղդատական ցուցակ տարածութեանց և բնակչաց եւ

բոպական տէրութեանց։ —Ծանուցում, Աբամեան տպարան և Գրատուն Բարիզու։

Կը ծախուի մնոնաւորապէս Աբամեան տպարանը և ամէն գրավաճառաց քով նաև Ազգային Հիւանդանոցի գրասենեակը։

ԳԻՆ 3 ՂՐՇ.

* *

ՁԱՐԴԱՐԵԱՆ ԲՈՒԶՆԱՄԷ

Հէր սէնէ թապ իսիլտիկի կիպի, պու սէնէ տախի, Զարդարեան էֆէնտինին թապխանէսինտէ թապ իսիլէն, վէ տիվարա տսըլարագ, տէօրթ լսան իւզրէ պլարը վէ կիւնէրի կէօսթէրմէքտէ պուլունան Բուզնամէ, կէրէք Իսթանպոլտա Սուլթան-Համամտա վագը քէնտի ֆապրիգասընտա, վէ կէրէք սայիր մահէլլէրտէ սաթըլմագտա տըր։

* *

Սրահներու զարդի համար և կաղանդի նուէր ըլլալու առթիւ Ներսէս Սրբազան Պարսիրբէին մեծադիր պատկերը մաքուր և նուրբ տպագրութեամբ ի լոյս ընծայուած է։

Կեդրոնատեղին է Մարգարեան գրատունը Մէրճան չարշը թիւ 57, գինն է 10 դահեկան. կը գտնուի նաև ուրիշ գրավաճառաց քով։

5 էն աւելի առնողին 100 ին 20 զեղչ կըլլայ։

Վերոյիշեալ գրատունը կը գտնուի նաև 50 նշանաւոր ազգայնոց պատկերը։

Պու բէսիմ բէք կիւզելճէ պէնզէսիլմիշ վէ թապ իսիլմիշ օլտուղունտան, հէր բէսին իշխիրասընա միւսարաթիլարընը արզու վէ տավէթ իտէրիզ։

* *

Նորայր էֆէնտինին Ֆրանսզճա-էրմէնիճէ լուղէթ քիթապընին 8 ին-ճիւ ֆօրմասը տախի նէշր օլունմուշտուր։

Սաթըլըր Իսթանպոլտա քեռֆէֆէյի Հայ քիթապճըլարտա, վէ Պէյօղլունտա Մ. Վայսըն քիթապճը տիւքքեանընտա։

Հէր ֆօրմանընն ֆիյաթը 60 բարա մէճիտիր։ Ապօնման ֆիյաթը բէշնէն թէէտիյէ օլմագ իւզէրէ 1 1/2 ուրայը Օսմանլի։

* *

[illegible] Փարիստէն վէ Թուճատան [illegible] Գալաթագճըլար պաշը [illegible]ան, Էլտիրնէլի Գէորգ ա[illegible] Թիւթրինճիւ տիւքքեանընտա տախի սաթըլմագտատը։

* *

Թուճատան Գըզլարընն 6ընճը ճիւզիւ չըգմըշ տըր։

* *

Իսթանպոլ քէօրիւ եանընտա, Վալիտէ խանը գաբուսու իթթիսալինտէ 4 նիւմէրօլու քիթապխանէի Օսմանիտէ, հէր նէվիթարիվ, Բօմոն, Թէաթրօ քիթապլարը, նիզամնամէլէր վէ սայիր հէր լսանտան, հէր ճինսմէքթէպ քիթապլէրի ֆիրուխթ օլունմագտա օլտուղունտան, թէշրիֆ խէն մուշթէրիլէրին մէճմուն գալաճագլարը պէտան օլունուր։

Մահէլլի մէզպուրտա, պիզիմ Տիւսթուրլար վէ Թուճատան Գըզլար տախի սաթըլըր։

* *

ՄԱՐԳՈ

Վ. ԻՍՔՕՆԹԻ

ՀԵՂԻՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՕՄԶՕ ԿՐՈՒՍԻ

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՑՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱԼԹՈՒՆԵՆ

Էրմէնիճէ անկաշրլը լսան իւզրէ բէք կիւզէլ թէրճէմէ իսիլմիշ օլան, վէ չայեանը տիգգաթ պուլունան պու քիթապ, ուֆագ եազը իլէ օլսա, վէ 344 սահիֆէսէն իպարէթ օլտուղու հալաէ, կէրէք քիթապճըլարա վէ կէրէք Պէյօղլուտա վագը Մէճմուայի Հավատիս թապխանէսինտէ, 20 շէր ղուրուշա սաթըլմագտա տըր։

Էրմէնիճէ կիւզէլ պիր բօման օգուտագ արզուսունտա պուլունան զաթլարը, մէզբիւր քիթապը օգուտլարընը նասիհաթ իտէրիզ։

* *

ՇԱՐԳ

ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

ՀԻՊՔԵԱՑԷՍԻ

Լիսանը Թիւրքի վէ հրուֆաթը էրմէնվիլէ միւթէվէֆա Վարդան պէյին սօն էսէրի պէրկիզիմէսի օլուպ, Միհրան Ս. Քիւթապճեանը հիմէմաթ ու մէսարիֆաթըյլա թապ իտիլմիշ օլան վէ իքի ճիլտէն իսպարէթ պուլունան Օսմանլը-Ռուս սօն մուհարէպէսինին հիքեաեէյի մէշհուրէսի պուտէֆա ազ գալմըշ օլտուղունտան, կէրէք զաղէթամըզ մաթպասընտա սահիպի Թարաֆընտան, վէ կէրէք Իսթանպոլտա Զիլի կիւլէր ճատտէսինտէ Ղուկասեան, վէ Էմին էօնիւնտէ Սիմոն Փափազեան էֆէնտիլէրին քիւթիւպխանէլէրինտէ սաթըլմագտա տըր։

ԻԼԱՆԱԹ

Պուլղար տաղը մատէնի հասբլաթընտան, ալմուն իլէ մախսուսի էլի պէշ պին քիսուր տիրհէմ սիմը խալիսին պիլ միզաեիտէ ֆիրուխթի մուգաբլէր օլտուղունտան, վէ շէհրի քեանունու սանինին պէշինճի սալը կիւնիւ սաաթ տօղուզտա դաբարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, մէզքիւր սիմին իշխիրասընա թաիրպ օլանլարը եէվմի մէզքիւրէ տէկին, մարիւէ խաղինէրինտէ օրման վէ մեսաին մէճլիսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։ 1—4

ՏՕՔԹԷՕՐ

ԱՆԱՆԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Մէքթէպի Թըպպէյէի Շահանէ գալլոգ, պօղազ վէ պուրուն էմրազը մուալիմի Տօղթէօր Անանեան էֆէնտի, պու տէֆա մահէլլի իգամէթինի Թարլա պաշը ճատտէսինտէ 21 նիւմէրօլու քէնտի խանէսինէ նագլ իթմիշ օլտուղունու, վէ քէնտիսինէ միւրաճաաթ իսէն խասթէկեանը, մահէլլի մէզպուրտա, հէր կիւն, սաաթ 4 է գատար թէտավի իսէճէկի կիպի, սաաթ 5 էն 10 ա գատարտա, Պաղչէ-գաբուսունտա, Նիւմիւք սըրտաբնտա Նէմցէ բօսթանէսինին իմթիսալընտա, Համազգային էճզախանէսինտէ պագաճաղընը միւթէպէր էհալիսէ իլան իտէր։

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԻՍՊԷՋԱՐԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

Իսթանպոլտա Պաղչէ-գաբուսունտա, Էմմաա կէօմիւքիւ գարշուսընտա քիւշատ իյլէտիկիմիզ 43 նիւմէրօլու էճզախանէմիզ իչին քեռֆէֆէյի իլաճարըմըզը էվրօբատան հէնուզ ճէլլգ իյլէմիշ օլուպ, քեռֆէֆէի իսթիհզարաթըմըզը տախի, տիգգաթը թամամ իլէ հազըրլամըշ օլտուղումըզը տօղթօր էֆէնտիլէրէ վէ միւթէպէր էհալիմիզէ իլան իտէրիզ։

Մէէվիմ իգթիզասընճա, պալըգ եազը իսթիսալ իթմէքտէ օլան զէվաթա, գաբըշըզ վէ պօղումուշ եազղարտան իճթինապ իթմէք իսթէտիքլէրինտէ, հէնուզ կէթիրթմիշ օլտուղումուզ Բէյթէրմօլէր ֆապրիգասընը հալիս մօրինօ պալըզը ճիյէրինին եազընտան իշթիրա իթմէլէրինի խալիսանէ պէտան իտէրիզ։

Իլաճարընը եաբըլմասընա ֆէվգէլատէ տիգգաթ օլունմագտա օլտուղու կիպի, ֆիյաթճա տախի, իտարէ իսէպիլէճէկինտէն զիյատէ թալէպ իթմէմէյի քէնտիզէ մէսլէք իթթիխազ իթմիշ օլտուղումուզտան, թէշրիֆ խէն մուշթէրիլէրին մէճմուն գալաճագլարը պի իշթիպահ սըր։

Էզզ-խանէմիզէ, մէմլէքէթիմիզին էն միւթէպէր տօղթօրլարընտան, տօղթօր Պ. Թիւրապեան էֆէնտի տէվամ իթմէքտէ օլուպ, բազար կիւնէրինտէն մասատա, հէր կիւն սաաթ 6տան 9ա գատար հաթալարընա պագմագտա տըր, վէ կէօզ, գուլագ թապիպի տօղթօր Գուսթամիրիս տախի հէր կիւն հաթալարընը սաաթ 7½տան 9ա գատար գապալ իթմէքտէ օլուպ, սայիր միւթէպէր տօղթօրլարտան տախի տէվամ իսէնլէր վարտըր։

Ե. ԻՍՊԷՋԷՐԵԱՆ

ՏՕՂԹՕՐ Գ. Ս. ՏՕՊՐԱՇԵԱՆ

Միւմիլէյէ Տօղթօր՝ սինի շէպպապէթինի Լօնտրանընը թրպպէյէ տար իւլ ֆիւնունը,լա խասթախանէսինտէ իմրար իտուպ, քէմալի իզզ ու շէրէֆլէ թէպապէթ, հէրբահլրգ վէ լավութլրգ տիրլօմալարընը ալտրգտան վէ Լօնտրատա տիկէր իլքի խասթախանէտէ տէ հէքիմլիք իթթիքտէն սօնրա, շիմտի Իսթանպոլտա ավտէթ իթմիշ տիր։

Միւմիլէյէ Տօղթօր Տօպրաշեան, Իսթանպոլտա կէտիկ բաշատա Մէրտիվէնլի նամ Բում քիլիսէսինին եօղարքի սըրասընտա, Զատրքոճ Ահմէտ նամ սօղագտա 12 նիւմէրօլու խանէտէ իգամէթ իթթիկինի, վէ հէր կիւն էօյլէնէ գատար օրատա պուլունարագ, քէնտույէ միւրաճաաթ խէն խասթէկեանը թէտավի էյլէթիկինի միւթէպէր էհալիյէ իլան իտէր։

Գէզլիք թապիպի միւմիլէյէ, հէր բազար իրթէսի կիւնէրի էօյլէնտէն պիր սաաթ սօնրա, խանէի մէզքիւրէ կիւտէն ֆագիր խասթէկեանը մէճճանէն թէտավի իսէճէկինի տախի իլան էյլէր։

ՏՕՂԹՕՐ ՄԻՀՐԱՆ ԷՖԷՆՏԻ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Տօղթօրը միւմիլէյէ, Բարիստէ իլմի թէպապէթ թամսիլ իտէրէք, պու տէֆա պուրատա կէլմիշ օլտուղունտան, Պէյօղլունտա, Շիշլի սօղաղընտա, Մէճմուայի Հավատիս մահթապասընընը գարշուսընտան 18 նիւմէրօլու խանէտէ, հէր կիւն սաաթ 6էն գատար պուլունմագտա օլուպ, վէ ճիւմատա կիւնէրի տախի, սաաթ 4էն 6ա գատար, քէնտիսինէ միւրաճաաթ իսէն խասթէկեանը, մէճճանէն թէտավի իսէճէք տիր։

Տօղթօրու միւմիլէյէ հէր կիւն սաաթ 8էն աղշամա գատար, Իսթանպոլ ճիւմարընտա, Նիշանճըտա, Մուսալլա ճատտէսինտէ, 53 նիւմէրօլու սաղրգ էճզահանէսի քէնտինէ իգամէթկեան իթթիխազ իսէճէք պուլունմագտա տըր։ Բազար իրթէսի կիւնէրի, մահէլլի մէզքիւրտէ, սաաթ 8էն 10ա գատար, քէնտիսինէ միւրաճաաթ իսէն ֆուգարա խասթէկեանը մէճճանէն պագմագտա տըր։

ՏՕՂԹՕՐ

ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Տօղթէօրու միւմիլէյէ, եաբընըզ ֆրէնկի իլէթի, վէ պէյ սոսպրու, վէ ումմամ աշտիթ թէնասիլլէրէ (Ծնդական գործարան.ք), վէ իսարար եօղարընա սայիր խասթալրգլարա տիւշար օլանլարընն, Լմրի թէտավիլէրինէ պագմագտա տըր։

Տօղթօր Ճէլալեան էֆէնտի, սաղլըգ վէճճ իւզրէ, հէր կիւն սաաթ 4էն 10ա գատար, Պաղչէ-գաբուսունտա, Համիտիյէ թիւրպէսի սրրասընտա, Սինապեան Վիշէն էֆէնտինին ԻԲԻ ԳԱՐՈՒԼՈՒ թէտամիյէ օրան 32 նիւմէրօլու էճզախանէսինտէ խասթալար գապալ իթթիկի կիպի, բազար կիւնէրի տախի, Պէյօղլուտա, Աղա ճամիսինտէ, Սաղըզ-ագաճը ճատտէսինտէ, 27 նիւմէրօլու քէնտի խանէսինտէ, քէզալիք մէրիզանը գապալ իյլէմէքտէ տիր։

ՄՈՒՍԵՑԷՆԷՑԻ ԽՍԹԷԿԵԱՆ

ՏՕՔԹԷՕՐ ՇՈՒԱՐՑ

Էօյլէրէն, եօղէ սոնա ալտի. սաաթ 4է գատար

40–Պիւյիւք Հէնատէք սօղաղը–40

Տօքթէօրիւ միւմիլէյէին պանէսինտէ, հէր նէվի հավա պաշլամըճը, վէ նէֆէս եօղարընա էնվայը էճզա պուխարլարը իւֆլէմէկէ մոխտուս ալէթլէր մէվճուտ օլուպ, ագ ճիկէր վէ պօղազ վէ պուրուն խասթալրգլարընա խուսուսի օլարագ պագաճաղը կիպի, էլէքթրիք ալէթլէրիյլէ իճրա օլունան հէր նէվի թէտավիյի եաբար, էսկի կէօրիւգ վէ նէզլէ, վէ պօղմանճա էօքսիրիւք, վէ ալիֆթէրի վէ եէլ վէ սինիր խասթալրգլարը, վէ քէօմրիւմիւք վէ սարա կիպի իլլէթլերին թագիպի խուսուսիսի տիր։

Քէզա, կիզլի խասթալրգլար, զայիֆլիք վէ զայրիհիմ։

COGNAC DE LA MAIS. CH. BAGIER & Cie DE COGNAC

ԱԼԷԱ ՎԷ ՍԱՀԻՀ ԷՍԿԻ ԳՕՆԵԱԳՏԱՆ
ՋԷՇՆԻԵԱՊ ՕԼՄԱԳ ԻՍԹԷՐՄԻՍԻՆԻԶ

Շ ՊԱԺԻԷ Է ԳՕՄԲԱՆԻԵԱ
ՏԸ
ԳՕՆԵԱԳ

ՆԱՄ ՄԷՇՀՈՒՐ ՖԱՊՐԻԳԱՆԸՆ ԻՄԱԼ ԻԹՏԻԿԻ ԳՕՆԵԱԳՏԱՆ
ՏԱՑԻՄԱ ՍԱԹԸՆ ԱԼԸՆԸԶ

Պուլունուր շարապ վէ միւսքիրաթ սաթան պաչլրճա թիւճճար մազազալարընտա, պիւյիւք պագգալարտա, կազինօլարտա, օթէլլէրտէ վէ սայիրէտէ։

Մէմլէքէթ մահրուսէտէ վէրէլէ եէկէնէլէրէ

ԶԷՐՎԱԹԻ ՎԷ ՖԱԶԼԱ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

Գալաթատա, Ատա խանընտա

ԻԽԹԱՐ

Բիայէթլու էհալիյէ իխթար օլունուրքի, ՏՕՂԹԷՕՐ ՏԸ ԺՕՆԿՈՒՆ ԱՍԸԼ ԽԱԼԻՍ ՄՕՐԻՆԱ ՊԱԼԸԳ ԵԱՂԸ պունատան պէօյլէ, եարըմչար ինկիլիզ քինթօսու մըգտարընտա օլտուղու հալտէ, չէրէլլր լինէ օլարագ սաթըլմագտա տըր։

Պիրէր չէյրէք բինթօ օլարագ սաթըլմագտա օլանլարը Թագլիտի եարըլտըղը կէօրիւմիւշ օլտուղունան, Թօքլաթարընընը տըր։

ՄԷԶԲԻՐ ՏՕԹԹԷՕՐ ՏԸ ԺՕՆԿՈՒՆ ԱՍԸԼԽԱԼԻՍ ՄՕՐԻՆԱ ՊԱԼԸԳ ԵԱՂԸ, Պէյ օղլուտա, Մ. Գանէֆիկիւ Պրիթանիք նամ էճզախանէսինտէ, վէ Գալաթատա Եիւքսէք գալաբրրմտա Մ. Վէրիշ վէ գումբանեասը սաթիգ մահէլլինտէ Մ. Ժ. Գէզգօ էճզախանէսինտէ, վէ Իսթանպոլտա Եէնի ճամիտէ Մ. Մէզլիք վէ գումբանեասը մէրքէզ էճզա մազազասընտա, վէ Մահմուտ բաշատա 49 նիւմէրօլու Մ. Անթոան Զոպան օղլու, վէ Եէնի-ճամի հավլուսունտա, 16 նիւմէրօլու Մ. Ժագ Սրէքեան էճզախանէլէրինտէ, վէ սայիր քեռֆէֆէյի միւթէպէր էճզախանէլէրտէ սաթըլմագտա տըր։

Ասըլ ՀԷՆՆԷՍՍԷ
ԷՕԺԷՆ ՄԻԳՈՒ

Գալաթատա, Պանգ Օթթօման աշաղը գարուսու գարշըսընտա Ն. 2ում

AGENCE DE BANQUE ET DE CHANGE

ՀԻՋ ՊԻՐ ՇԷՑ ՂԱՑՊ ԻԹՄԷՄԷՔ ՄԱԴՍԷՏԻՑԼԷ ԲԻԱՆԳՕԵԱ ՀԻՍՍԷՄԷՆՏ ՕԼՄԱԳ

Բաղպէթլու միւշթէրիլէրիմի մէնֆաաա